

PRAKTISCHE LEKTION

Foljet në kohën e tashme - Verben im Präsens

Lektionskategorie: Mësime të gjuhës gjermane

Do të mësoni zgjedhimin e foljeve gjermane në kohën e tashme, mbaresat për çdo vetë, foljet me ndryshim zanoreje si fahren e sprechen, si dhe foljet sein dhe haben.

Foljet në kohën e tashme - Verben im Präsens

Përmbledhje e mësimit

Në gjuhën gjermane folja ndryshon mbaresën sipas vetës. Rrënja e foljes merret duke hequr **-en** nga forma e paskajores: *lernen* → *lern-*. Pastaj i shtohet mbaresa përkatëse. Ndryshe nga shqipja, kryefjala nuk hiqet kurrë.

Çfarë do të mësoni?

- Mbaresat e rregullta për të gjashtë vetat.
- Foljet me rrënjë që mbaron me *-t* ose *-d*.
- Foljet me ndryshim zanoreje në vetën e dytë dhe të tretë njëjës.
- Zgjedhimin e *sein*, *haben* dhe *werden*.

Mbaresat e rregullta

Veta	Mbaresa	lernen	wohnen	Shqip
ich	-e	lerne	wohne	mësoj / banoj
du	-st	lernst	wohnst	mëson / banon
er / sie / es	-t	lernt	wohnt	mëson / banon
wir	-en	lernen	wohnen	mësojmë / banojmë
ihr	-t	lernt	wohnt	mësoni / banoni
sie / Sie	-en	lernen	wohnen	mësojnë / mësoni

Foljet me rrënjë në *-t* ose *-d*

Kur rrënja mbaron me *-t*, *-d* ose me grupe si *-fn*, shtohet një **-e** ndihmëse për ta bërë të shqiptueshme:

Veta	arbeiten	finden	öffnen
ich	arbeite	finde	öffne

Veta	arbeiten	finden	öffnen
du	arbeitest	findest	öffnest
er / sie / es	arbeitet	findet	öffnet
ihr	arbeitet	findet	öffnet

Foljet me ndryshim zanoreje

Një grup foljesh të forta e ndryshojnë zanoren e rrënjës **vetëm te du dhe er/sie/es**. Kjo duhet mësuar përmendsh.

Paskajorja	du	er / sie / es	Ndryshimi	Shqip
fahren	fährst	fährt	a → ä	udhëtoj
schlafen	schläfst	schläft	a → ä	fle
sprechen	sprichst	spricht	e → i	flas
helfen	hilfst	hilft	e → i	ndihmoj
sehen	siehst	sieht	e → ie	shoh
lesen	liest	liest	e → ie	lexoj
nehmen	nimmst	nimmt	e → i (+ mm)	marr

Sein, haben dhe werden

Veta	sein (jam)	haben (kam)	werden (bëhem)
ich	bin	habe	werde
du	bist	hast	wirst
er / sie / es	ist	hat	wird
wir	sind	haben	werden
ihr	seid	habt	werdet
sie / Sie	sind	haben	werden

Shembuj me përkthim

Gjermanisht: Ich lerne jeden Tag Deutsch.

Shqip: Unë mësoj gjermanisht çdo ditë.

Gjermanisht: Er spricht sehr gut Englisch.

Shqip: Ai flet shumë mirë anglisht.

Gjermanisht: Wir arbeiten in einem Büro.

Shqip: Ne punojmë në një zyrë.

Fjalë sinjalizuese

immer (gjithmonë), *oft* (shpesh), *manchmal* (ndonjëherë), *selten* (rrallë), *nie* (kurrë), *jeden Tag* (çdo ditë), *heute* (sot), *jetzt* (tani).

Përrjashtime

- Foljet në *-eln* humbin *e-në*: *sammeln* → *ich sammle*.
- Kur rrënja mbaron me *-s*, *-ß*, *-z*, *-x*, veta e dytë merr vetëm *-t*: *heißen* → *du heißt*.
- wissen* është e parregullt: *ich weiß*, *du weißt*, *er weiß*, *wir wissen*.

Gabime të zakonshme të folësve të shqipes

Gabimi	E saktë	Shpjegimi
<i>Lerne Deutsch.</i>	Ich lerne Deutsch.	kryefjala është e detyrueshme
<i>er spricht</i>	er spricht	folje me ndryshim zanoreje
<i>du arbeitst</i>	du arbeitest	rrënja në <i>-t</i> merr <i>-e-</i>
<i>ihr seit</i>	ihr seid	shkruhet me <i>d</i>
<i>du heißt</i>	du heißt	pas <i>ß</i> vetëm <i>-t</i>

Krahasimi me gjuhën shqipe

Të dyja gjuhët e ndryshojnë foljen sipas vetës, prandaj sistemi nuk është i huaj për folësit e shqipes. Dallimi qëndron te dy pika: gjermanishtja **e kërkon detyrimisht përemrin**, dhe ka një grup foljesh që ndryshojnë zanoren vetëm në dy veta — dukuri që shqipja nuk e ka.

Përmbledhje e shkurtër

- Mbaresat: *-e*, *-st*, *-t*, *-en*, *-t*, *-en*.
- Rrënjë në *-t/-d* → shtohet *-e-*.
- Foljet e forta ndryshojnë zanoren te *du* dhe *er/sie/es*.
- sein* dhe *haben* mësohen përmendsh.

Këshilla praktike për ushtrime

- Zgjedhoni me zë çdo folje të re menjëherë sapo e mësoni.
- Mbani një listë të veçantë për foljet me ndryshim zanoreje.
- Shkruani rutinën tuaj ditore me dhjetë folje të ndryshme.